

דף ינשוף – לסיכום פרק 18 "הפתרון הסופי"

קראו את ההקדמה לפרק 18 בספר "נאציזם מלחמה ושואה" (עמוד 223) והשיבו על השאלות הבאות:

1. מתי החלו הנאצים לבצע השמדה שיטתית של היהודים?

2. הסבירו את המושג "פתרון סופי".

3. כיצד נהגו הנאצים ביהודים עד לתחילת הפתרון הסופי?

1. הקשר בין תחילת ההרג ההמוני של היהודים לבין המלחמה בברה"מ

קראו את סעיף 1 בספר (עמודים 224–225) והשיבו:

1. מהי השאלה שעליה חוקרי השואה מתקשים להשיב?

2. מדוע מתקשים חוקרי השואה להשיב על שאלה זו?

3. הציגו בקצרה את ההסברים השונים שמציגים חוקרי השואה לשאלה זו:

א. הפלישה לברה"מ העניקה למלחמה צביון אידיאולוגי:

ב. התרה נוספת של הרסן:

ג. לכוון לדעת הפיהרר:

ד. ממדיה הגדולים של הקהילה היהודית בברה"מ והיעדר אפשרויות להגירה יהודית:

ה. היהודים שימשו בני הערובה בידי הנאצים עד להצטרפות ארה"ב למלחמה:

2. בורות הירי

קראו את סעיף 2 בספר (עמוד 229) והשלימו את המשפטים הבאים (היעזרו במחסן המילים):
הנאצים החלו להשמיד את היהודים באופן שיטתי ביוני 1941, באמצעות _____ (בעברית:
עוצבות מבצע).

הנאצים דרשו מהיהודים להתייצב ב _____ והובילו אותם לאתר הרצח, שם נמצאו בורות
שהוכנו מראש ואשר נועדו לשמש _____ המוני. לעתים נדרשו היהודים לחפור את קבריהם
בעצמם. היהודים נדרשו להתפשט, למסור את בגדיהם ואת חפצי הערך שהיו בידיהם ולהיכנס אל
הבורות או _____ מעליהם. לעתים קרובות הדבר היה מלווה ב _____ ובאלימות.
לאחר מכן נורו היהודים וגופותיהם כוסו בחומרי חיטוי וב _____ . הירי בוצע על ידי אנשי
האיינזצגרופן, על ידי כוחות הצבא או המשטרה הגרמנית, או על ידי _____ מקומיים.
שיטה זו התגלתה על ידי הנאצים כבעייתית. מפקדי היחידות חששו שהדבר יפגע ב _____
אנשיהם. נוסף על כך, דבר מעשי הרצח ההמוניים נודע לאוכלוסייה המקומית ודבר זה פגע בשאיפת
הנאצים לשמור על _____ מעשי הרצח.
בשל כל זאת החליטו הנאצים לחפש אחר שיטת _____ חלופית.

מחסן מילים

חשאיית; קבר אחים; רצח; לעמוד; נקודת איסוף; מעשי השפלה; עפר; איינזצגרופן; משתפי פעולה;
מורל

3. משאיות הגז

קראו את סעיף 3 בספר (עמוד 232) והשיבו:

1. מתי הנאצים החלו להשתמש במתקני השמדה קבועים?

2. מדוע הנאצים בחרו להפעיל את מתקן ההשמדה הראשון בחלמנו?

3. כיצד הנאצים רצחו יהודים במחנה ההשמדה חלמנו?

4. מדוע הנאצים החליטו לשנות את שיטת הרצח שבה השתמשו בחלמנו?

4. ועידת ונזה

קראו את סעיף 4 בספר (עמודים 233–235, 238–239) והשיבו:

1. לשם מה התכנסה ועידת ונזה (מה היו מטרת כינוס הוועידה)?

2. מי השתתף בוועידת ונזה?

מתחו קו בין הנושא שנדון בוועידה לבין תוכנו (עמוד 235):

תוכן

היהודים יועברו למזרח אירופה, שם תתקיים הפרדה בין גברים לנשים. היהודים ישמשו עובדי כפייה ויועסקו בסלילת כבישים. צפוי שחלק גדול מהם ימותו בגלל תנאי החיים הקשים. ליהודים שייותרו בחיים יינתן "טיפול מתאים".

כ-11 מיליון יהודים.

בני תערובת מדרגה ראשונה (שאחד מהוריהם יהודי) ייחשבו ליהודים ויפונו במסגרת הפתרון הסופי. בני תערובת מדרגה שנייה (שאחד מסביהם יהודי) ייחשבו לגרמנים, אלא אם יש להם מראה יהודי או שקיימים דיווחים על כך שהם מתנהגים כיהודים.

תכנית הפתרון הסופי זכתה להסכמתו של היטלר. היידריך התמנה לאחראי על ביצוע התכנית. הנוכחים נדרשים להציג תכניות שייקלו על ביצוע התכנית.

התכנית אינה אמורה לכלול יהודים זקנים, יהודים בעלי נכות קשה או יהודים בעלי אותות מלחמה. יהודים אלה יפנו לגטו מיוחד בשם טרזינשטט.

ביצוע הפתרון הסופי יחל במערב אירופה ואחר כך יתקיים במזרח אירופה.

הפתרון הסופי מתייחס להעברת היהודים להתיישבות מחדש במזרח אירופה, בשטחים שנכבשו מידי ברה"מ.

עד לשלב זה התרכזת המדיניות הנאצית בצעדים שנועדו לעודד את היהודים להגר אל מחוץ לגרמניה ולדחוק את רגליהם מתחומי החיים השונים. אפשרות ההגירה אינה פתוחה עוד בפני היהודים.

נושא

דרישה לשיתוף פעולה מצד הנוכחים

סקירה של מה שנעשה עם היהודים עד לשלב זה

הצגת המטרה של הפתרון הסופי לשאלת היהודים

הצגת אופן הביצוע של הפתרון הסופי

הפתרון הסופי יבוצע תוך סריקת אירופה ממערב למזרח

פירוט אוכלוסיית היהודים שעליה אמור לחול הפתרון הסופי

רשימת היהודים אשר לא נועדו להיכלל בתכנית

טיפול ב"בני תערובת"

4. הסבירו במילים שלכם - מדוע ההיסטוריונים מייחסים חשיבות רבה למסמך זה?

- הטוטליות של תכנית ההשמדה:

- מסמך כתוב:

- עדות לעומק חדירתה של האידיאולוגיה הנאצית לחברה הגרמנית:

5. מבצע ריינהרד

קראו את סעיף 5 בספר (עמודים 239–240) והשיבו:

1. אילו מחנות השמדה החליפו את מחנה ההשמדה חלמנו?

2. היכן נמצאו מחנות אלה?

3. מדוע נבחר מיקום זה?

4. כיצד כינו הנאצים את הקמתם של מחנות אלה?

5. מתי החלה ההשמדה במחנות אלה?

6. באילו שיטות של הטעייה השתמשו הנאצים במחנות אלה?

7. מדוע השתמשו הנאצים בהטעייה?

8. כיצד התבצע הרצח במחנות מבצע ריינהרד?

9. מדוע החליטו הנאצים לסגור את מחנות מבצע ריינהרד?

6. הקמת מתקני השמדה המוניים במחנות מיידנק ואושוויץ-בירקנאו

קראו את סעיף 6 בספר (עמוד 240) והשיבו:

1. אילו מחנות השמדה החליפו את מחנות מבצע ריינהרד?

2. היכן נמצאו מחנות אלה?

3. מה היה "החידוש" שהציגו הנאצים בשיטת ההשמדה במחנות מיידנק ואושוויץ-בירקנאו?

4. מדוע הפך מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו למחנה הנודע ביותר לשמחה?

7. צעדות המוות

קראו את סעיף 7 בספר (עמוד 244) והשיבו:

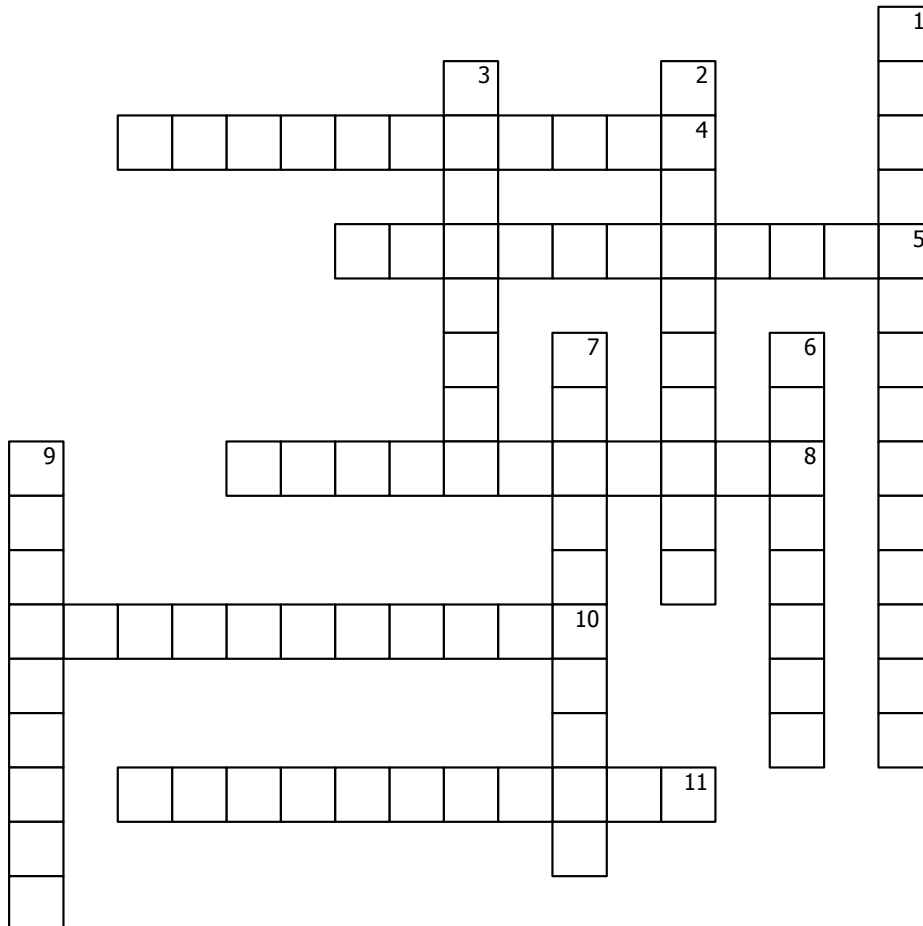
1. מתי התרחשו "צעדות המוות"?

2. תארו את האירועים שהתרחשו בצעדות המוות.

3. כמה אסירים מצאו את מותם בצעדות המוות?

8. תשבץ לסיכום

<u>מאונך</u>	<u>מאוזן</u>
1. ניהל את ועידת ונזה (2 מילים)	4. עבודות שהוטלו על יהודים במחנות ההשמדה לפני שנרצחו (2 מילים)
2. צעדות שהתרחשו בחודשי המלחמה האחרונים ואשר גרמו למותם של כ-250,000 אסירים, כמחציתם יהודים (2 מילים)	5. מושג ששימש את הנאצים לציון השמדת היהודים (2 מילים)
3. שיטת רצח ששימשה את הנאצים בשטחי ברה"מ (2 מילים)	8. רשם את פרוטוקול ועידת ונזה (2 מילים)
6. שיטת הרצח שבה השתמשו הנאצים במחנה ההשמדה חלמנו (2 מילים)	10. מבצע שבמהלכו הוקמו מחנות השמדה בבלז'ץ, בסוביבור ובטרבלינקה (2 מילים)
7. ביטוי המופיע בפרוטוקול ועידת ונזה ביחס לאופן שבו יש לנהוג ביהודים שלא ימותו ב"פתרון הסופי" (2 מילים)	11. בגרמנית: עוצבות מבצע (מילה אחת)
9. ועידה שהתכנסה בוילה בפרבר של ברלין בינואר 1942 (2 מילים)	

